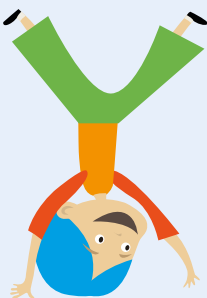

Informisanje osoba sa dijagnozom

Važno je da saopštavanje ADHD dijagnoze bude prilagođeno konkretnoj osobi. Namera ovog materijala nije da zameni psihoedukativni pristup kome je cilj da se osobi pruži uvid u sopstvenu situaciju, da se stavi akcenat na ovladavanje veštinama u sopstvenoj svakodnevici i da se razume sopstveno okruženje. Ipak smatramo da će vizuelna podrška pri predstavljanju glavnih oblasti ilustrovanih u ovim materijalima mnogima koristiti.

Preneti informaciju braći, sestrama i ostalim rođacima

Važan element povratne informacije posle procene i dijagnostikovanja treba da bude informisanje sestara, braće i drugih rođaka. Ovaj materijal se može koristiti kao podrška u tom radu. Može se koristiti i kao podrška drugim pomažućim i obrazovnim instancama koje rade sa detetom (npr. školi).

Dostupnost

ADHD plakat je dostupan svima i besplatan za upotrebu. Plakat, uputstvo za upotrebu i karte za razgovor mogu se naručiti obraćanjem *Regionalnom stručnom centru za autizam, ADHD, Turetov sindrom i narkolepsiju* (Regional kompetansetjeneste for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi).

Plakat sa pripadajućim materijalom može se inače preuzeti besplatno sa www.adhdplakaten.no

@ post.rkt@ous-hf.no

✉ Oslo Universitetssykehus, Ullevål
Regional kompetansetjeneste for autisme,
ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi
Postboks 4956 Nydalen
0424 Oslo

Uputstvo za korišćenje alata za razgovor

Šta je ADHD

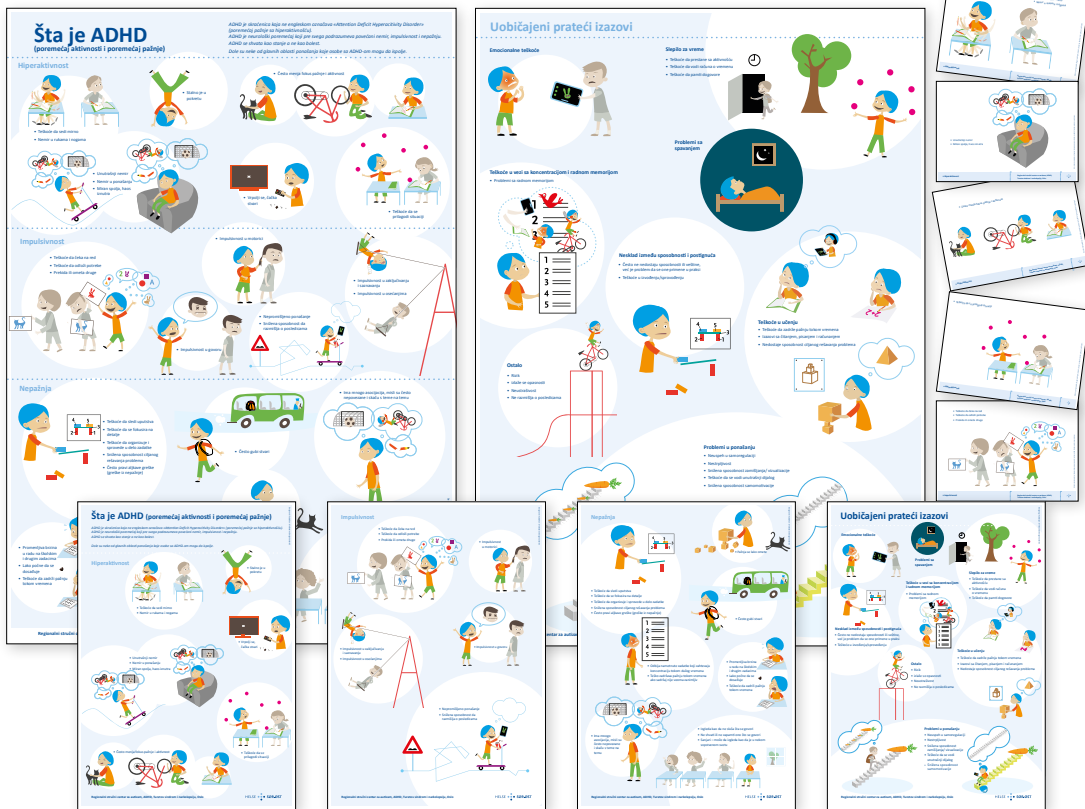
(poremećaj aktivnosti i poremećaj pažnje)

©Oslo Universitetssykehus / Regional kompetansetjeneste for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi.
Svaka upotreba slika iz van isporučeneog materijala mora da se dogovori. Design and illustration: Melkevelen Designkontor AS.

Regionalni stručni centar za autizam, ADHD,
Turetov sindrom i narkolepsiju

HELSE SØR-ØST

Plakat sa pripadajućim materijalom izrađen je kao podrška i dodatak u radu kada posle dijagnostičke procene treba saopštiti srž teškoća koje ADHD dijagnoza podrazumeva.

Primarna ciljna grupa korisnika su stručnjaci koji procenjuju i dijagnostikuju decu sa ADHD. ADHD označava «Attention Deficit Hyperactivity Disorder»: poremećaj pažnje sa hiperaktivnošću.

Ova dijagnoza se može postaviti kad teškoće sa pažnjom, hiperaktivnošću ili impulsivnošću stvaraju značajne teškoće u svakodnevici, traju najmanje pola godine, i ispoljavaju se u različitim situacijama i kada se te teškoće ne mogu bolje objasniti nekim drugim stanjem ili dijagnozom. Približno 25-30% onih sa ADHD imaju velike teškoće sa pažnjom pri čemu nisu naročito hiperaktivni ili impulsivni. U tom slučaju koristi se dijagnoza «ADHD nepažljivog tipa».

Plakat je podeljen u glavna područja koja su pogođena kod osoba koje imaju ADHD dijagnozu:

- *Hiperaktivnost* • *Impulsivnost* • *Nepažnja*

Plakat je napravljen prema dijagnostičkim kriterijumima predstavljanim u dijagnostičkim sistemima ICD-11/ DSM-5.

ADHD je stanje koje u velikoj meri utiče na funkcije samoregulacije (egzekutivne funkcije). Tako se između ostalog kod deteta mogu sresti teškoće prilagođavanja sopstvenog ponašanja situaciji i teškoće kontrole i regulisanja osećanja. Mogu biti prisutne teškoće da se čeka na red, da se čitaju signali drugih osoba, da se stvari vide iz tuđe perspektive i da se razume tuđe ponašanje. Teškoće u samoregulaciji mogu se ispoljiti i kao oslabljena radna memorija, teškoće da se pažnja deli na više stvari odjednom, da se započnu aktivnosti i da se planira. Na te teškoće takođe treba ukazati kada se saopštavaju različiti izazovi koji mogu nastati sa ADHD.

Ovaj materijal uključuje i ono što se naziva «uobičajenim pratećim izazovima». To su teškoće koje ne pogađaju sve sa dijagnozom ADHD. Ove teškoće su uobičajene prateće teškoće, ali nisu deo dijagnostičkih kriterijuma.

Kako koristiti materijal

RKT je odštampao materijal u ograničenom obimu i on se može naručiti. Pri tome su sam plakat, uputstvo i karte za razgovor napravljeni od trajnijeg i kvalitetnijeg materijala. Takođe, moguće je odštampati materijal sopstvenim štampačem. Plakat je prilagođen tako da se može odštampati i u A3 formatu. To sve podrazumeva da će većina korisnika biti u prilici da materijal odštampa sama.

Karte za razgovor sadrže isti tekst i ilustracije kao i plakat. Namera sa kartama je da se lako mogu staviti na sto i biti polazna osnova za razgovor o jednoj po jednoj oblasti teškoća. Nekomе može biti previše samo jedno buhvatno predstavljanje različitih teškoća kao na plakatu, i u tom slučaju mogu se koristiti karte za pojedinačno prikazivanje simptoma u svakoj oblasti. Takvo predstavljanje može se prilagoditi individualno konkretnoj osobi, zavisno od toga koji su simptomi kod nje prisutni.

Karte se takođe mogu odštampati tako da učesnici na njima mogu da pišu beleške ili komentare i mogu da ih ponesu kući.

Svrha ovog materijala je da se pruži vizuelna i pisana podrška razgovoru o oblastima ponašanja obuhvaćenim dijagnozom ADHD kada se ova dijagnoza postavi.

U ovom materijalu osoba koja ima ADHD teškoće prikazana je jarkim bojama.

Ceo materijal će se izraditi na više jezika. Sve jezičke verzije biće dostupne na www.adhdplakaten.no. Nadamo se da će materijal doprineti pojednostavljenom i kvalitetnijem saopštavanju nalaza i zaključka dijagnostičke procene ADHD-a bez obzira na jezik i kulturu.

Ovaj materijal je izradio Regionalni stručni centar za autizam, ADHD, Turetov sindrom i narkolepsiju Zdravstva južnog i istočnog regiona Norveške (RKT) u saradnji sa kliničarima sa Psihijatrijske poliklinike za decu i omladinu Furuset (BUP Furuset), sa ADHD udruženjem Norveške (ADHD Norge) i sa Dizajn studiom «Mlečni put» (Melkeveien designkontor).

Oslo, 2021

